

Az amerikai antropológusok évtizedről évtizedre tanulmányozzák az őslakosok kultúráját és hagyományait. A perui születésű Carlos Castaneda (1925-1998) pszichológiát tanult az Egyesült Államokban, majd tudományos fokozatot szerzett antropológiából. 1960-ban ellátogatott az arizonai Nogalesbe, ahol találkozott egy jakí indiánnal,

fizikai-materiális valóságon. Ezt az állapotot nem lehet a mi logikánk alapján rekonstruálni, viszont egy nagyon is érthető rendszerről van szó. A sámán célja az volt, hogy megmutassa, hogyan lehet valódi tudással rendelkező emberré válni, amihez egy hosszú és kitaró folyamatban való részvétel szükséges. Amikor 1968-ban Castaneda könyv formájában

nem létezett, ugyanis senki sem akadt a nyomára. Egy másik vád a plágium volt, amit részben sikerült bizonyítani. Ennek értelmében Castaneda más könyvekből vett át gondolatokat és azokat az öreg sámán szájába adta. Mindazonáltal akadtak antropológusok, akik úgy vélték, hogy a könyvekben tárgyaltak egy része igaz lehet, míg a többi tartalom allegóriaként fogható fel.

J. W. Boekhoven, aki hittudós és maga is könyvet írt a sámánokról, úgy vélte, hogy Don Juan karakterét Ramon

rest váltott ki több tudós, majd végül a spirituális érdeklődők között. Castaneda amúgy is egy furcsa fickó volt, mert sikeres tanulmányai és publikációi ellenére az 1970-es és az 1980-as években teljesen eltűnt a nyilvánosság elől és csak a kilencvenes évek elején tért vissza, hogy műhelymunka-féle összejöveteleket tartson.

A tajga titokzatos asszonya

A jelenleg 73 éves Vlagyimir Nyikolajevics Megre az ukrain Kuznicsi faluban született, de miután megházasodott Oroszországba költözött. Az 1990-es évek elején hajóutakat szervezett az Ob-folyó mentén, ajándéktárgyakat értékesített a turisták számára és fotózni is szeretett. 1994-ben egy szibériai expedícióban vett részt, amikor találkozott a tajgában élő Anasztáziával, aki remetenőként élt a vadonban. Egy évvel később megírta a könyvét erről a találkozóról, majd az óriási népszerűség miatt ezt további tíz folytatás követte. A fáma szerint Anasztázia a világ jobb megértésére tanította Megrét, erkölcsi és társadalmi ismereteket adott át neki, de olyan hihetetlen dolgokról is beszámolt, mint a repülő csészealj, a távolbalátás és a tisztánlátás. Anasztázia szőke hajú, fehér bőrű és kék szemű nő volt, kinézete alaposan eltért az ott élő népekétől. A remetenő sok mindenről mesélt Megrének, többek között a cédrusok gyógyító és jótékony hatásairól. Úgy vélte, hogy minden növényhez és állathoz lehet kapcsolódni, mert minden információ ott van bennük. Ezekben az állításokban egyelőre nincs semmiféle eget rengető dolog, hiszen a természeti népek mindig tisztelték a körülöttük lévő világot. A nő szerint az emberiség egy amnéziás faj és elfelejtette valódi eredetét, valamint küldetését, de erre bármikor ráeszmélhetünk. A dolog ott kezd ingataggyá válni, amikor Anasz-

Igazmondók vagy szélhámosok?

Kitalált tanítók és tanítások

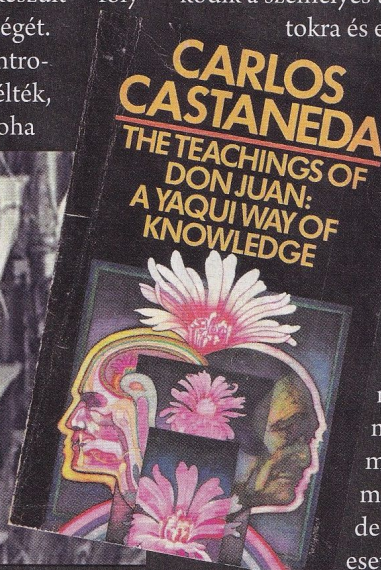
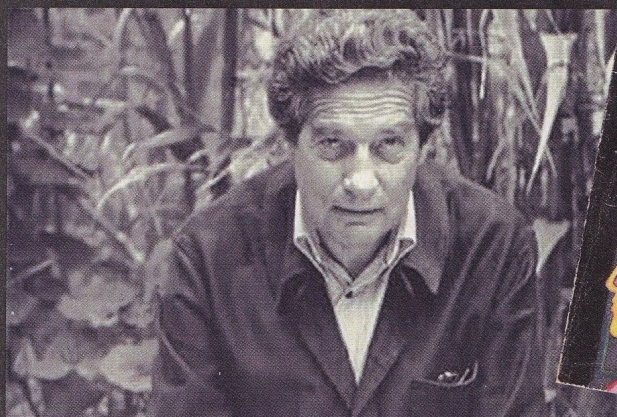
Számos olyan spirituális író van, akik műveik révén több millió emberre voltak hatással. Néhányuk körül már-már kultusz alakult ki. De vajon biztos, hogy igazat írtak? Carlos Castaneda elvileg egy Don Juan nevű jakí indiánnal, Vlagyimir Megre Anasztáziával, Dan Millman pedig Szókratésszal beszélgetett és tanításokat kaptak tőlük. A kutatók azonban sehol sem akadtak a nyomukra, így a kritikusok fantazmagóriának tartják őket. Tényleg erről lenne szó?

akivel megegyeztek, hogy számos információt fog átadni a számára. Az indiánt Don Juan Matusnak hívták és mivel sámán volt, ezért beavatta Castanedát a világképébe. A varázsló sámánok szent növényekkel – például pejottal – érték el céljaikat. Don Juan is ezeket használta és a fiatal tanoncot elkalauzolta a módosult tudatállapotok világába, ami jelentősen túlmutatott a

„Don Juan tanításai” címmel megjelentette a beszélgetéseket, azonnal világsiker aratott és a kötet több millió példányban kelt el. Azonban egy idő után többen megkérdőjelezték a történet valóságtartamát és a későbbiekben elkészült folytatásokat hitelességét. A kritikusok és antropológusok úgy vélték, hogy Don Juan soha

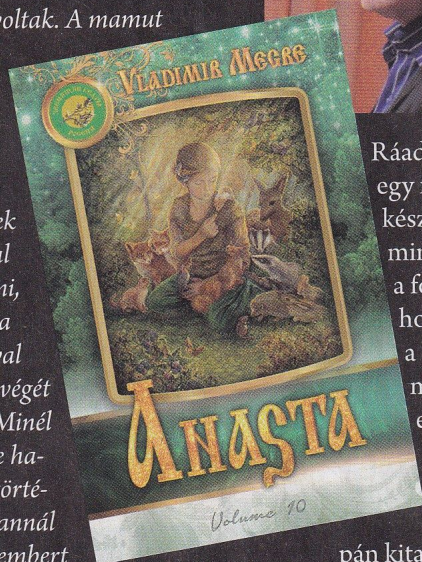
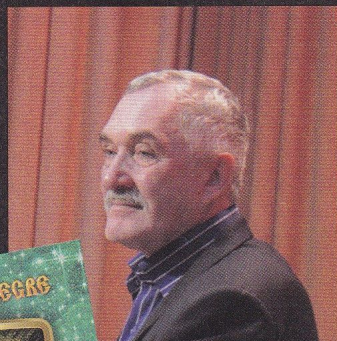
Medina Silva ihlette, aki egy huichol sámán és művész volt. Ő valóban töltött egy kis időt Castanedával. David Silverman szociológus szerint Castaneda pontosan rámutatott arra, hogy az antropológiai terepmunka mennyire támaszkodik a személyes tapasztalatra és ez tudomá-

nyos szempontból sokszor nem állja meg a helyét. Láthatjuk tehát, hogy Castaneda munkái még a szakmán belül is megosztóak, de mindenestre elisme-

tázia olyanokat mondott, ami teljesen tarthatatlannak tűnik. Ilyen például a következő: „Az emberek soha nem vadásztak mamutokra. A mamutok a háziállataik, a gazdaságban kiváló segédek, a terhek szállító eszközei voltak. A mamut nagyon jó és munkaszerető állat volt. Még egy kisgyermek is magával tudta vinni, vezetni, ha pici ujjaival ormánya végét tartotta. Minél mélyebbre hatolunk a történelemben, annál kevesebb embert lehet találni, aki hűsevő lett volna. Számukra elegendő volt a növényi táplálék. Az első emberek gyomrának árthatott a hús. Az ősközösség számára a vadászat nem volt az élelem fő forrása.”

Fél lehetne hozni, hogy valóban sok mindent rosszul tudunk a történelemtől, de ezek a mondatok talán még az olvasónak is naivnak tűnhetnek. Rengeteg bizonyíték van arra, hogy őseink igenis vadászták a mamutot és nemcsak bogyókon, növényeken, de többnyire húson éltek. Anasztázia arról is mesélt, hogy a mostani társadalom rosszul van berendezkedve és annak idején mindenki rendelkezett a számára szükséges földterülettel. Eme kijelentése miatt egy társadalmi mozgalom alakult ki, ami azért küzdött, hogy Oroszországban törvénybe iktassák az ingyenes, 1 hektárnyi területen gazdálkodni szándékozók szabad földhasználati jogát. Bár sok érdekesség és valós dolgok lehetnek Megre könyveiben, de jó néhány állítás nem állja meg a helyét. Azonban a legnagyobb probléma, hogy többen plágiummal vádolták és rajta kívül soha, senki nem találkozott Anasztáziával.

Ráadásul egyetlen egy fényképet sem készített róla, pedig mint említettük, a fotózás volt a hobbija. Ugyanaz a helyzet nála, mint Castaneda esetében, vagyis a néprajzkutatók és más tudósok, csupán kitalációnak vélik a karaktert. Talán igazuk van. Ugyanis 1999-ben Megrét beperelték és a bíróságon kijelentette, hogy „Anasztázia egy független művészi kép, amelynek érzelmileg allegorikus jelentése van.” Még ha Anasztázia nem létezik a valóságban, a férfi műveit így is a legbefolyásosabb spirituális könyvek közé sorolják és ezek világszerte változtatták meg az emberek életét.

Láthatatlan tanácsadók

Az amerikai Dan Millman a húszas éveiben számos aranyérmét és bajnokságot nyert trambulín versenyszámban, de 1966-ban motorkerékpár balesetet szenvedett. Ekkor tört el a jobb combcsontja és csontvelő-transzplantációra volt szüksége. Ezt követően hosszú ideig rehabilitáción volt. Egy napon elhagyta otthonát, hogy a közeli benzinkúthoz menjen vásárolni. Itt találkozott azzal a szervizessel, akit végül Szókratésznek nevezett el és spirituális tanítójává vált annak érdekében, hogy a

„békés harcos útjára” lépjen. A férfi megtanította Dannek, hogy miként kontrollálja elméjét, hogyan lépjen túl az általa gyártott illúziókon és érdekes filozófiai témákról beszélgettek. Dan mindezek hatására folytatta az edzést, felépült és végül megnyerte az országos gimnasztikai versenyt. Tapasztalatait 1980-ban regény formájában tette közzé, ami óriási sikert aratott és több embert arra bátorított, hogy ne adják fel az álmaikat.

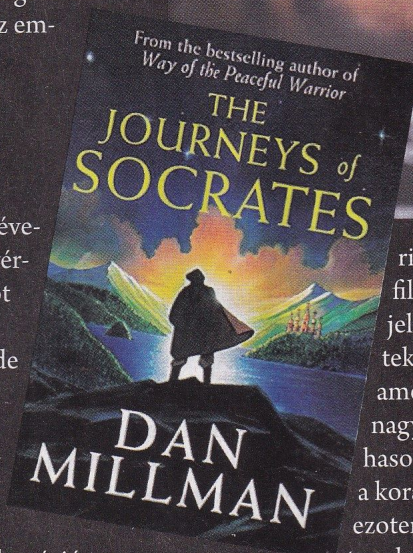
Dan elmondta, hogy a könyvben szereplő Szókratészre keresztelt férfi élő személy, de jelentős eltérések vannak a valóság és a regényben leírtak között. Éppen ezért nem lehet megtévesztéssel vádolni, nem úgy, mint azokat, akik tanítóikat az égbe helyezik.

Üzenetek az idegenektől

A földönkívüliek állítólagos kiválasztottjai az elmúlt évtizedekben számos könyvet és spi-

kiagyalójának.

A Cobra egy kódnév az úgynevezett kompressziós áttörésre. A Föld bolygó felszíne szendvicseként préselődik össze, ahogy a Galaktikus Konföderáció Fényerői haladnak lefelé az égből a planetánk felszíne felé, illetve az Ellenállási Mozgalom Fényerői nyomulnak felfelé a föld alól. Ugye milyen izgalmasan hangzik? Az egész egy teljesen ismeretlen illető kezdte el blogolni 2012-ben, miszerint ő egy plejádi földönkívülit közvetít és szeretne segítséget nyújtani az embereknek. Az olvasók tehát azt sem tudják, hogy ki teszi közzé a több könyvnyi üzenetet, de azóta is vakon megbíznak benne. Cobra az elmúlt 12 évben már több alkalommal felsült. Mint például, amikor bizonyos dátumokra dimenzióváltást ígért, de soha nem történt semmi. Úgy tűnik, hogy a híveit ez nem zavarja. A hitegetés azóta is zajlik és a mozgalom honlapjának

rituális filozófiát jelentettek meg, amelyek nagyon hasonlítanak a korábbi ezoterikus tanokra.

Azonban míg Castaneda, Megre és mások forrásait ellenőrizhetjük, addig az égi eredet valóságát nem lehet megvizsgálni. A közhelyek puffogatása viszont nagyon bő anyagi forrást képes teremteni a szerzőknek, mint például a Cobra mozgalom

üzemeltetői mindenféle bővítő tárgyat árúsítanak, ami elvileg kozmikus energiával rendelkezik. Ilyenek az illóolajok és kristályok – természetesen horribilis összegekért lehet ezeket megvásárolni. Úgy gondolom, hogy a cikkben tárgyalt személyek írásai más-más súllyal bírnak. Míg egyesek a fikció ellenére valóban tartalmaznak olyan tanításokat, amik segíthetik az embert és jobb belátásra bírhatják a társadalmat, addig mások szándékosan vezették meg olvasóikat, hogy önmagukat gazdaggá tegyék.

MISKOLCI LÁSZLÓ